

Finanční úřad pro Středočeský kraj
Na Pankráci 1685/17,19, 140 21 Praha 4

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“)

Žádost:

„1. Žádám tímto o poskytnutí informace dle z.č. 106/1999 Sb. na jaké rodné číslo daňového subjektu měla být v roce 2010 zaplacená daň z nemovitých věcí na rok 2010 za k. ú. Pořešice.

2. Žádám tímto o poskytnutí informace dle z.č. 106/1999 Sb. na jaké rodné číslo daňového subjektu měla být v roce 2010 zaplacená daň z nemovitých věcí na rok 2010 za k.ú. Svojetice.

3. Žádám o poskytnutí informace dle z.č. 106/1999 Sb. k výše uvedenému a žádám, aby mi byly poskytnuty ověřené kopie platebních výměrů za rok 2010 – 2021 za jednotlivá katastrální území.“

Odpověď:

Informační zákon, který upravuje pravidla pro poskytování informací, vychází z čl. 17 Listiny základních práv a svobod (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky). Listina základních práv a svobod v čl. 17 v odst. 1 jednak zaručuje právo na informace, ale zároveň v odst. 4 právo na informace omezuje, když uvádí, že svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Platí tak, že právo na informace není právo neomezené, ale může být zákonem omezeno za podmínek předjímaných Listinou základních práv a svobod.

Informační zákon je obecnou právní normou, která zajišťuje právo veřejnosti na informace, které mají k dispozici státní orgány, orgány územní samosprávy, jakož i další subjekty, které rozhodují na základě zákona o právech a povinnostech občanů a právnických osob. Tyto povinné subjekty jsou zákonem zavázány především k tomu, aby zveřejňovaly základní a standardní informace o své činnosti automaticky tak, aby byly všeobecně přístupné. Ostatní informace, které mají k dispozici, vydají povinné subjekty na požádání žadatele, tj. každé fyzické nebo právnické osoby. Výjimkou z tohoto pravidla jsou informace, jejichž poskytnutí informační zákon výslovně vylučuje nebo v nutné míře omezuje.

Podle § 2 odst. 3 InfZ se tento zákon nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví, a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.

Pomocná poznámka pod čarou jako příklad takového zvláštního zákona uvádí zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), dnes nahrazený katastrálním

zákonem č. 256/2013 Sb. Vedle již zmiňovaných zákonů uváděných příkladmo v poznámce pod čarou přiznala judikatura povahu zvláštní komplexní úpravy poskytování informací mimo jiné i úpravě nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu (viz rozsudky NSS sp. zn. 5 A 158/2001 - 100 ze dne 27. 1. 2004, sp. zn. 2 As 38/2007 - 78 ze dne 13. 8. 2008 a sp. zn. 9 Ans 7/2012 – 56 ze dne 27. 6. 2012).

Na základě ustanovení § 4a informačního zákona Vám Finanční úřad pro Středočeský kraj jako povinný subjekt podle ustanovení § 2 odst. 1 informačního zákona poskytuje následující informace:

1. Poplatníkem pro rok 2010 byla matka daňového subjektu, paní [REDAKCE], která k 1. 1. 2010 žila, tudíž byla poplatníkem a daňová povinnost na rok 2010 jí byla vyměřena. Platba ve výši [REDAKCE] Kč ze dne 4. 10. 2010 s variabilním symbolem, rodným číslem [REDAKCE], byla správně připsána na osobní daňový účet paní [REDAKCE], čímž byla její daňová povinnost na rok 2010 vyrovnána. Z tohoto důvodu nebyl tento předpis ani platba uvedena v přehledu u roku 2010, který se vztahuje k daňovému subjektu. Nemovitosti evidované na LV č. [REDAKCE] pro k.ú. Pořešice nabyl daňový subjekt, na základě usnesení soudu, po projednání dědictví po [REDAKCE], které nabylo právní moci dne 16. 8. 2010, až v roce 2010, a proto ji daňový subjekt uvedl v daňovém přiznání k dani z nemovitých věcí na rok 2011 (tato informace Vám byla již sdělena písemností č.j. [REDAKCE] ze dne 13. 8. 2021; která byla dne 1. 9. 2021 doručena).
2. [REDAKCE], otec daňového subjektu, zemřel dne 21. 10. 2009. K 1. 1. 2010 nebyl již poplatníkem a bylo u něj ukončeno poplatnictví. Na základě usnesení soudu, po projednání dědictví po [REDAKCE], které nabylo právní moci 16. 8. 2010, daňový subjekt nabyl nemovitosti evidované na LV č. [REDAKCE] pro k. ú. Svojetice. Dne 3. 11. 2010 podal daňový subjekt na předmětné nemovitosti daňové přiznání a daň ve výši [REDAKCE] Kč téhož dne uhradil. Tzn. platba ve výši [REDAKCE] Kč ze dne 3. 11. 2010 s variabilním symbolem, rodným číslem daňového subjektu, byla správně připsána na jeho osobní daňový účet.
3. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 193/2014 - 37 ze dne 18. 1. 2017 plyne, že žádá-li o informace ze spisu účastník řízení nebo osoba prokazující právní zájem, je přednostní právní úprava § 38 správního řádu. Je přitom lhostejné, zda žádá o nahlédnutí, kopie či konkrétní informace vztahující se k postupu podle správního řádu. Režim InfZ je tak dán pouze tehdy, když žadatelem je jiná osoba než účastník řízení.

Současně Nejvyšší správní soud uvedl: „Ačkoli je toto podání formálně označeno jako „Žádost o informace podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím“, z jeho obsahu je evidentní, že se stěžovatel nedomáhá poskytnutí údajů týkajících se působnosti žalovaného či orgánů jemu podřízených tak, jak předpokládá § 2 informačního zákona, ale podrobného sdělení, jakým způsobem mu byly či nebyly poskytnuty údaje v minulosti požadované na podkladě jiné žádosti. Obsah podání ze dne 15. 11. 2012 tedy nasvědčuje tomu, že stěžovatel neusiloval o získání pro něj nových informací, ale naopak o získání informací, které mu již z logiky věci musely být známy. Takové pojetí informační povinnosti je neudržitelné, neboť by z práva na informace činilo nástroj k šikaně povinných subjektů, což jistě nebylo cílem zákonodárce.“

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku dále vyjádřil postoj k institutu nahlížení do spisu: „Zdejší soud pro úplnost dodává, že se k problematice poskytování informací o probíhajícím nebo skončeném správním řízení konstantně staví tak, že institut

nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu, respektive podle § 23 dříve účinného zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád z roku 1967“), je třeba chápat jako speciální vůči poskytování informací podle informačního zákona. Proto opakovaně vyslovil, že v případech, na něž dopadají naposledy citovaná ustanovení, nelze postupovat podle informačního zákona (viz rozsudky ze dne 27. 1. 2004, č. j. 5 A 158/2001 - 100, a ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 As 38/2007 - 78). Z těchto rozsudků vyplývá, že právo na informace ze správního spisu náleží v plném a neomezeném rozsahu vždy účastníkům správního řízení a jejich zástupcům (a nově též podpůrci podle § 45 an. Zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku); jiným osobám jen tehdy, prokážou-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob. Nespadá-li daná osoba pod definici upravenou v § 38 odst. 1 a 2 správního řádu (respektive § 23 odst. 1 a 2 správního řádu z roku 1967), může sice žádat o informaci, která je součástí správního spisu, podle informačního zákona, avšak tímto způsobem jí bude poskytnuta jen taková informace, o kterou sama požádá; široce vymezené právo na přístup k celému správnímu spisu se zde neuplatní (více viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2009, č. j. 1 As 51/2009 - 106). Rozhodovací praxe zdejšího soudu sice zaznamenala v průběhu času jistý vývoj, který úzce souvisí se změnami, kterými informační zákon prošel (jmenovitě jeho § 14; viz například stěžovatelem odkazovaný rozsudek dne 11. 8. 2009, č. j. 1 As 51/2009 - 106), pokud se však zdejší soud v některých případech od výše popsaného ustáleného názoru na vztah informačního zákona a § 38 správního řádu částečně odklonil, jednalo se o případy zcela výjimečné, ojedinělé a především opřené o specifické skutkové pozadí takové věci.“

Na základě výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu se dle skutečného obsahu nejedná v tomto bodu o žádost dle informačního zákona, ale o nahlížení do spisu dle § 66 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Povinný subjekt v souladu s § 70 odst. 2 daňového řádu posuzuje podání podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno jako žádost o nahlížení do spisu, na které nedopadají ustanovení informačního zákona.

Dne 15. 07. 2021 byla Finančnímu úřadu pro Středočeský kraj postoupena Odvolacím finančním ředitelstvím k vyřízení písemnost daňového subjektu ze dne 07. 06. 2021, která byla zaevidována pod č.j. [REDAKCE]. Pod bodem 13. požadoval daňový subjekt ověřené kopie platebních výměrů na rok 2010 – 2021. Prošetřením se ukázalo, že s podáním žádosti nebyla vyrovnána poplatková povinnost stanovená zákonem o správních poplatcích. Správce daně proto dne 27. 07. 2021 vyzval daňový subjekt Výzvou k zaplacení správního poplatku č.j. [REDAKCE] k úhradě správního poplatku v celkové výši [REDAKCE] Kč podle Položky 3 písm. a) a Položky 4 písm. a) Sazebníku, Přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“), kterým je zpoplatněno poskytnutí požadovaných písemností a to ve lhůtě 15 dnů ode dne, který následuje po doručení Výzvy k zaplacení správního poplatku. Výzva byla daňovému subjektu doručena dne 17. 08. 2021. K dnešnímu dni nebyl správní poplatek uhrazen.

Pokouší-li se žadatel získat informace ze spisů, do kterých má přístup jako účastník řízení, v režimu žádosti podle informačního zákona, jde o evidentní pokus o obcházení zákonné úpravy nahlížení do spisu a vyhýbání se zaplacení správního poplatku dle zákona o správních poplatcích.

Závěrem povinný subjekt uvádí citaci z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 118/2018 ze dne 28. 11. 2018: „*Ostatně právě § 2 odst. 3 informačního zákona vede k závěru, že si žadatel nemůže dle své libosti vybírat zákonný režim, v němž se seznámí s*

informacemi. Je-li žádost o informace svou povahou žádostí o nahlížení do spisu, typicky proto, že žadatel chce získat kopie celého spisu či jeho podstatné části, musí žadatel věc řešit cestou žádosti podle § 38 správního řádu, nikoliv cestou žádosti dle informačního zákona.“

Nahlížení do daňového spisu je stejně jako nahlížení do správního spisu komplexně upraveno v právním předpise, jehož úpravu lze považovat za ucelenou. Komplexnost právních úprav stran nahlížení do spisu je dána tím, že tyto právní předpisy zakotvují, kdo je osobou oprávněnou nahlížet do spisu, způsob realizace nahlížení, konkrétní práva a povinnosti při nahlížení, podmínky omezení práva na nahlížení a opravné prostředky při odmítnutí práva na nahlížení (tyto jsou seznatelné z daných právních předpisů). Nutno podotknout, že v podmínkách obou zmiňovaných právních předpisů by byl požadavek o zaslání konkrétních listin ze spisu považován za korespondenční nahlížení do spisu. Podstatné je pak také to, že žadatelem je v tomto případě daňový subjekt požadující listiny z daňového spisu vedeného v jeho věci.